

דָּבַע וְזָלַב תְּנוּחַת לְשׁוֹנָךְ

מתיקות התורה – דף לימוד

תלמוד בבלי מסכת תענית דף כו עמוד ב

צְאִינָה וּרְאִינָה בְּזוֹת צִיּוֹן בְּמִלְכָּךְ עִלְמָהּ בְּעֵטְרָהּ עֵינְטָרָהּ לֹא אִמּוֹ בְּיוֹם זִוְתָּנָתוֹ וּבְיוֹם שְׂמוּזָת לָבוֹ (שיר השירים)

ביום חתנתו- זה מתן תורה, וביום שמחת לבו- זה בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו.

טוּרָא לֹא וּתְאִרַת אֵת וּתְרַחַת כִּיּוֹם הַחֲתוּנָהּ. וְהָ דָּבַע לָהּ וְנִלְוָה אֶל הַקֶּשֶׁר שֶׁל אִי"י. אֵט הַקָּה"ה
הַקָּה"ה וּתְרַחַת וְנִלְוָה הַחֲתוּנָהּ? אִי הַכֹּהֵן? אִי הַשֵּׁטֶל? וְנִלְוָה הַכְּתוּבָה?

שמות רבא מ"א. ה':

"ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו בהר סיני שני לחות העדות לחת אבן כתובים באצבע אלוקים"
(שמות ל"א, יח)

מהו ככלתו? אמר ריש לקיש: 'כל מי שהוא מוציא דברי תורה ואינן ערבים (=נעימים) על שומעיהם ככלה שהיא ערבה לבעלה, נוח לו שלא אמרן. למה? שבשעה שנתן הקב"ה התורה לישראל הייתה חביבה עליהם ככלה שהיא חביבה על בן זוגה. מניין? שנא' "ויתן אל משה ככלתו [כתיב חסר]".

הוּא יֵאָדָר 'כְּכַלְתוֹ' (=מִלְשׁוֹן אֲכִילוּת- אִסְיִיט. אֶלְוָה) כְּתוּבָה בְּכַתְיַב חֹסֶר- הוּא קוּמַת 'כְּכַלְתוֹ'. וְאֵכָן דּוּרַשׁ
אוֹתָהּ הוּא דְרַשׁ מִלְשׁוֹן 'כֹּהֵן':

אִיךָ לְדַעְתְּכֶם. נִיחַן אֶהְפֹּךְ אֵת דְּבַרֵי הַתּוֹרָה אֲנִי עִיּוּנִים וְעֵרְבִים אֶל הַשּׁוֹמְעִים?

הַטוּרָא שֶׁלְפָנֶיכֶם מוּפְיֵסָה עֲרֵבָה כִּי צִדַּע אֶשְׁמַח בָּאתָ נִסְחָו אוֹתָהּ הַלְשׁוֹנִכֶם:

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף לב עמוד א

ואמר רבי שפטיה אמר רבי יוחנן כל הקורא בלא נעימה ושונה בלא זמרה עליו הכתוב אומר (יחזקאל כ') "וגם אני נתתי להם חקים לא טובים"

אל הפסוק (בגריט כו. יא): "וּשְׂמַחַת בְּכָל רַעוּת" כתב ר' אורי החיים "הקדוש רבי חיים בן עזריאל:

ושמחת בכל הטוב: ואין טוב אלא תורה, שנאמר: 'כי לקח טוב נתתי לכם', ואם היו בני האדם יודעים ומרגישים במתיקות ובעריבות טוב התורה - היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלוא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם."

מזל אורי אורי החיים שהתורה כוללת את כל הטובות שהעולם?

שמות רבה פרשה ו

ויאבד את לב מתנה (קהלתז, ז) - מן התורה שניתנה מתנה בלבו של אדם.

נסו להסביר - מה פירוש הפסוק שהתורה ניתנה מתנה בלבו של אדם?

שיר השירים רבה (וילנא) פרשה א ד"ה ג ד"א כי

נפת תטפנה שפתותיך פלה דבש וחלב תחת לשונך (שיר השירים ד, יא)
דבש וחלב: מה הם מתוקין אף דברי תורה מתוקין שנאמר (תהלים פרק יט)
משפטי ה' אמת צדקו יחדו הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים:

האם זכית להפליש עם בליווי תורה שהתורה מתוקה באיניק?

מדרש תנחומא (בובר) פרשת כי תשא סימן ט

דבש וחלב תחת לשונך, בשעה שעמדו לפני הר סיני ואמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע (שמות כד ז),
באותה שעה אמר להם הקב"ה דבש וחלב תחת לשונך... אמר להם הקב"ה כך חבבתם את התורה- חייכם
שהיא נתונה לכם במתנה.

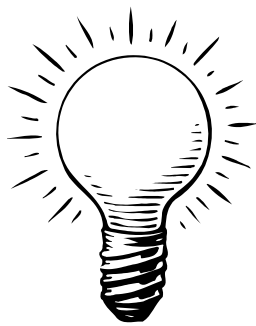
מה הקשר בין אומותם של בני ישראל נעשה ושמע לבין אומות הקב"ה דבש וחלב תחת לשונך?

כפי שראינו. התורה נמשלה לדבש וחלב. כמו כן היא נמשלה עם לאור. מה לדעתך מהטא משל צה?

המדרש שלפניך מסביר מזל נקראת התורה אור. מהו המסביר?

במדבר רבה פרשה יד

(משלי ו) "כי נר מצוה ותורה אור", למה נקראת התורה אור? שהיא מאירה את האדם מה יעשה
ולפי שהתורה מלמדת את האדם כיצד יעשה רצון המקום.

הרה קוק באורות התורה. עמוד א"ו כותב:

אל יחשוב אדם שאפשר לחיות חיים רוחניים בלא אור התורה. כשם שאי אפשר לחיות בלא אור ואויר, בלא מזון ומשתה, עוד יותר ויותר מזה אי אפשר לחיות בלא חיות התורה.

האצמו"ר מקלוניבופט - צאנז מספר סיפור על אביו. הוא מתייחס את התחושה שהתורה היא אהבה והכרחית לחיים:

מעשה היה באצמו"ר (באדמו"ר, אבי, מורי ורבי) זצ"ל שבשנתו האחרונה לחייו, חש מיחושים (=כאבים) בעיניו ונחלשה ראייתו. נסעתי עמו יחד להונגריה, לרופא-עיניים. הלה בדקו וקבע שדוק (=קרומ) מכסה את עינו ועליו יהיה להמתין שנה עד הניתוח, ואז יתרפא. כששמע זאת אבא זצ"ל - החוויר כסיד. אמר לרופא: **כיצד אפשרי הדבר ששנה תמימה לא אלמד תורה? הרופא הנכרי החל לנחמו בתנחומי-הבל, שגם - להבדיל - לאחד משרי המדינה אירע כדבר הזה ושמע לעצתו ולבסוף נתרפא.** לא אבה (=הסכים) אבי זצ"ל לשמוע כזאת. "אפילו אם יאמרו לי שעלי לשבת זמן רב בבית-האסורים - ואפילו במרתף קר וטחוב - אסכים, **ובלבד שיתנו בידי גמרא ללמוד שם. אבל שאשב שנה תמימה מבלי לעסוק בתורה?**

הקטע שלפניך מתואר הונחף לתת אילץ שמתחיל ללמוד את האותיות. ללקק אותיות הגשם הונחף זה מהוסס על הפסוק 'גשם וחלה תחת אשונך':

מתוך: 'ספר הרוקח' לר' אלעזר מוורמיזא

...ביום שמחנכין אותו [את הנער] לאותיות הקדש... כעלות השחר יום עצרת (שבועות) מביאין הנערים... ומכסים אותו תחת המקטורן מביתם עד בית הכנסת או עד בית הרב... ונותנין אותו בחיקו של הרב המושיבם ללמוד... ומביאים הלוח שכתוב עליו אבג"ד, תשר"ק, "תורה ציווה לנו [משה מורשה קהילת יעקב] (דברים ל"ג 4), "תורה תהא אומנותי (תלמוד בבלי, ברכות, ט"ז ע"ב) ונותן על הלוח מעט דבש ולוחך הנער הדבש על האותיות בלשונו. ואחר כך מביאין העוגה שנילושה בדבש וכתוב עליה: "ה' אלוקים, נתן לי לשון למוֹדִים, לְדַעַת... יְעִיר לִי אֶזְנִי, לְשִׁמֵּעַ, פְּלִמוֹדִים..." (ישעיה, נ 4-5) וקורא הרב כל תיבה של אלו פסוקים והנער אחריו. ואחר כך מביאין ביצה מבושלת וקלופה הקליפה ממנה וכתוב עליה: "ויאמר אלי: בן אדם, בטנך תאכל ומעיד תמלא את המגילה הזאת אשר אנוכי נותן אליך ואוכלה ותהי בפי כדבש למתוק" (יחזקאל, ג 3)... ומאכילין לנער עוגה וביצה כי טוב הוא לפתיחת הלב.

כ"פ 1916א - יהושע סובול

"אצלנו בכ"פ 1916א שבא הרבי האטאס, היו לוקחים את הילד שהגיע אליל חמש; כתב פרחים עושים לו. אצלנו בכ"פ 1916א, כתב פראש מלבישים לו, שהגיע אליל חמש. כל הילדים ברחוב חטיפה טבילה עורכים לו, שהגיע אליל חמש. אצלנו בכ"פ 1916א. ואז את חתן השמחה שהגיע אליל חמש, אצלנו בכ"פ 1916א. מכניסים לבית הכנסת וכותבים על לוח של על הגשם מאתל ועצתו את כל האותיות הגשם ואומרים לו: חביבי לך! והיתה התורה שבה מתקנה כמו עמס על גשם, אצלנו בכ"פ 1916א שבא הרבי האטאס."